

CERME

Centrum pro
religionistiku a
multikulturní
edukaci

EASR 2011, Budapest

Religions and Multicultural Education for Teachers: Principles of the CERME Project

Milan Fujda

Department for the Study of Religions
Masaryk University, Brno, Czech Republic

INVESTICE DO ROZVOJE A VZDĚLÁVÁNÍ

Outline

- CERME - basic information
- Academic study of Religions and Multicultural education: key questions
- The aim of MCE according to principal curricular documents
- Study of Religions and MCE: Two crucial challenges
- Challenge 1: Religion as a key to understanding culture?
- Challenge 2: Does intellectual understanding promote positive moral attitudes?
- The solution: Principles of CERME project
- Topics
- Reflections

CERME

Centrum pro
religionistiku a
multikulturní
edukaci

CERME - basic information

- CERME - Centre for Religions and Multicultural Education
- A project realised by the Department for the Study of Religions, Masaryk University, Brno, Czech Republic
- Cooperation: Museum of Roma Culture, Brno; Jewish Museum Prague - Education Centre Brno
- The aim: to support ongoing curricular reform of the Czech primary and secondary education by preparing teachers for teaching the new „cross-disciplinary theme“ Multicultural Education. Through this curricular reform MCE becomes the compulsory theme in the primary and secondary education.
- Funding: European Social Fond, Ministry of Education of the Czech Republic, South Moravian County

CERME web – home page

Vítejte na stránkách Centra pro religionistiku a multikulturní edukaci - Opera

Opera Vítejte na stránkách... x

Web www.cerme.cz Hledat pomocí Google

Home Poradna O projektu Aktuality Kontakty

CERME

Centrum pro religionistiku a multikulturní edukaci

hledat... Hledej

Home

Přihlášení

[Zapomenuté heslo?](#)
[Zapomenuté uživatelské jméno?](#)
[Chcete se registrovat?](#)

Novinky mailem

Veřejnost

Vítejte na stránkách Centra pro religionistiku a multikulturní edukaci

Kdo jsme?

CENTRUM PRO RELIGIONISTIKU A MULTIKULTURNÍ EDUKACI (CERME) je poradenské a konzultační centrum zaměřené na problematiku multikulturního vzdělávání. Jeho cílem je pomoci učitelům a učitelkám základních a středních škol s multikulturním vzděláváním. Toto centrum je společným pracovištěm [Ústavu religionistiky](#) Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, [Muzea romské kultury](#) a [Vzdělávacího a kulturního centra](#) Židovského muzea v Praze. Centrum vzniklo díky finanční podpoře Evropského sociálního fondu a MŠMT ČR prostřednictvím grantu v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jaké služby CERME nabízí?

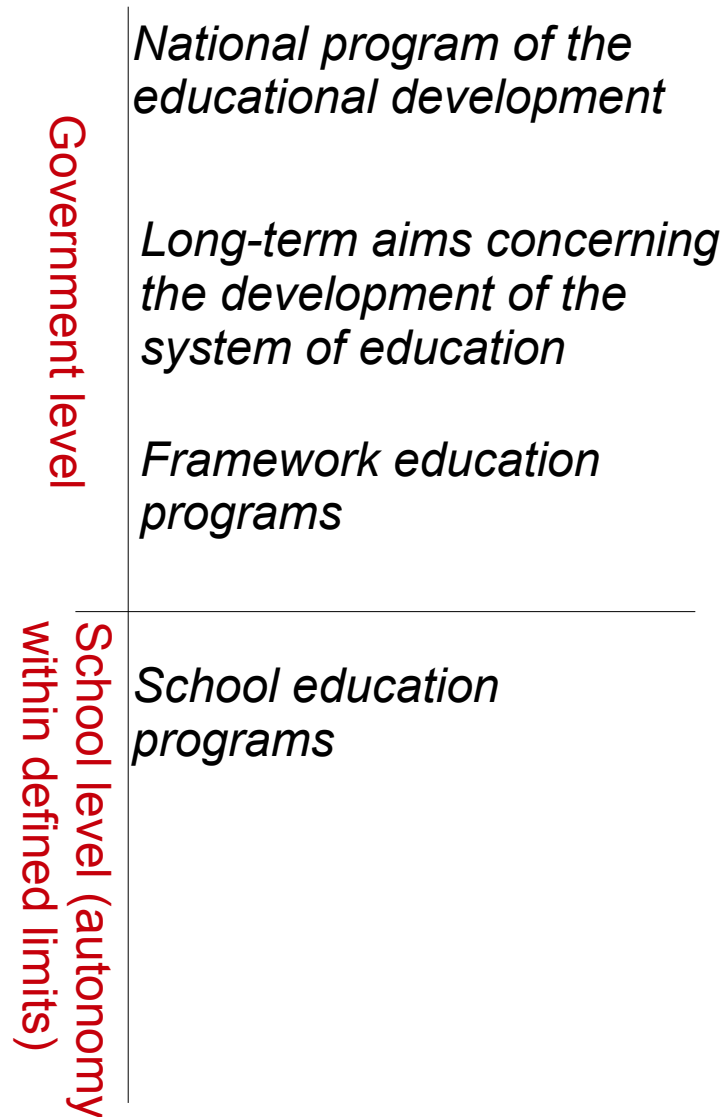
Academic study of Religions and Multicultural education: key questions

- Usability of secondary school education in Religions - with reference to cultural reconciliation - is usually presupposed, but seldom critically analysed.
- This usability seems to be based on another presumption: that particular religion is a key to understand particular culture. This again seems unjustified.

The aim of MCE according to principal curricular documents

- This aim is a basic starting point for the CERME project.
- The bellow mentioned principal curricular documents provide basic guidelines through which Ministry of Education of CR enforces the above mentioned curricular reform.
- These comprise documents from the principal strategy of the curricular reform up to guidelines (Framework Education Programs) for the creation of School Education Programs (created by schools themselves)

The aim of MCE according to principal curricular documents

- Desired achievement of MCE according to principal curricular documents: *ability to comprehend cultural differences, attitudes of tolerance towards culturally different people, prevention of social exclusion of minority groups, prevention of inter-ethnic conflicts, better understanding of one's own culture and identity.*
- Political formulation: securing the social cohesion, which is challenged by
 - cultural and ethnic diversity as a result of global migration
 - social disintegration caused by transformations of labour market and inequalities related to labour opportunities
- Key transformation in the desired results of the education process on the level of individual: *from memorised knowledge towards knowledge along with intellectual skills and "proper" attitudes.*
- Key issue with reference to teachers: *they know what they should do, but they were not educated to do so, and they have no aids (textbooks, worksheets, additional audiovisual material etc.) - CERME tries to partly facilitate this (textbook for teachers, teaching DVD with additional material, a course for teachers [54 hours of seminars]).*

Study of Religions and MCE: Two crucial challenges

- Principal issue: *Can the Academic Study of Religions - with its stock of knowledge - be helpful in promoting the aims of MCE (as defined above)?*
- Challenge 1: *Can understanding of religion(s) as keys to understanding culture(s) in educational process produce results corresponding to the aims of MCE?*
- Challenge 2: *Does intellectual understanding of religion(s)/culture(s) promote results corresponding to the aims of MCE, i.e. positive moral attitudes?*

Challenge 1: Religion as a key to understanding culture?

- Related to recent criticism of the concept of religion.
- The concept of religion presupposes the *interconnections* (even systematically or even hierarchically organised) between human *acts* (spontaneous, habits, rituals), moral *attitudes/codes*, ontological/metaphysical/sociological *beliefs*, "sacred *texts*", *church activities*.
- Crucial trouble: *these interconnections too often are empirically falsified (if one moves from analysis of "sacred" texts towards ethnography), in form of systems these seem to be extremely rare.*
- Consequences: *United systems of culture based on shared ontological/metaphysical/sociological beliefs described in particular canonical texts as an everyday lived reality are the same wishful thinking as the idea of logical relations between textually based beliefs and attitudes and acts. Then, religion in above mentioned sense cannot help anyhow to understand culture if culture means the shared ways people think, act and relate to another people and the things of the world.*
- In that case teaching anything like "world religions" is a good way to produce stereotypes which cannot facilitate understanding of the behaviour and thinking of culturally different people.

Challenge 2: Intellectual understanding and positive moral attitudes?

- Variation on the question by David Hume: Can we conclude from *how things are* the statements concerning how things *should be*?
- For Hume it is logically impossible. From the perspective of the above mentioned lack of interconnections between beliefs, acts and attitudes it seems socio-logically even more impossible.
- An example: www.pravdaoislamu.cz, a web page "proving" that "the proper ideology of Islam based on the Quran and the Sunna is a thread to democracy and freedom", that terrorism and hatred is an expression of "exact following of the Prophet Muhammad and the 'godly' words of Quran".
- The web is not a result of the lack of knowledge but of the lack of the ability of sensitive interpretation taking into account that few suras are not Quran, Quran is not Islam, few commentaries on Sunna are not Islamic jurisprudence (fiqh); that interpretation vary with the contexts and person, norms are as numerous as exceptions and excuses; that "Quran may be perfect, but not the man" (Muslim show: Le mois sacré du Ramadan). That "jihad" can provide justification for religious dialogue as well as merciful acts of Bodhisattvas can provide justification for killing foes (Löhr 2002).
- Consequence: the trouble is not in the lack of knowledge but in the inability to identify and neutralise stereotypes.

The solution: Principles of CERME project

- The best way to neutralise stereotypes is to let them fail in everyday interaction.
- Challenge to this solution: social exclusion on many levels, spacial separation of people categorised by group labels.
- The solution by CERME project:
 - Promotion of integrated education and providing of basic guidelines towards it.
 - Teaching about social processes related to identity formation, stereotyping, labelling, social exclusion and its consequences - all in the context of understanding the state of contemporary Western societies.
 - Explaining these issues through the means of particular case studies: the history of religions provides more than rich material.
 - Providing basic skills for analysis of culture and society leading to ability to reflect the world in the categories of social sciences - through teaching about negotiation and interaction by mobilising the shared symbols and traditions, and social processes related to modernisation and globalisation.
 - Providing the historical knowledge concerning the formation of European identities and explaining the role of Europe in contemporary world.
 - Providing thus the skills to reflect on the education process with reference to the issues of equal opportunities and social exclusion.

CERME

IDENTITY V KONFRONTACI

Multikulturní výchova pro učitele/učitelky SŠ a ZŠ

Milan Fujda, Eva Klocová, Radek Kundt

IDENTITY V KONFRONTACI
Milan Fujda, Eva Klocová, Radek Kundt

muni
PRESS

Identities in confrontation: the textbook and the teaching DVD

Topics

- Religion and culture from the perspective of social sciences
- Religions and cultures of Europe
- Jewish minority in Europe: field trip
- Religions and cultures of Asia (with an emphasis on colonialism and the Asian European minorities)
- Religion and modern Europe
- Roma culture and the history of Roma people
- Educating the Roma students
- The destiny of Jews and the Roma during the Nazi occupation
- Religion and social identity: Representation and stereotyping

Opera Studijní materiály Vietnamská menšina... x

Web www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html Hledat pomocí Google

Text kapitoly Úkoly ke kapitole Klíč k úkolům Přílohy

Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití

- [Motivační otázka / příběh / situace](#)
- [Cíle a výstupy](#)
- [Úvod](#)
- [Obecná základní informace o předmětu kapitoly](#)
- [Problémově analytický výklad](#)
- [Komunikační průvodce pro učitele](#)
- [Shmutí](#)
- [Úkoly pro učitele](#)
- [Úkoly pro studenty](#)
- [Komentovaná bibliografie](#)

Motivační otázka / příběh / situace

Je mi 16let. Se svými rodiči žiju od svých 11 let, předtím jsem žila v jedné české rodině v malém městě na severu Čech. Chovala jsem se jako čistokrevná Češka a vietnamských tradicích a lidech toho věděla asi tolik jako o životě na Mě. všem naučila: jazyk, domácí práce, slavit svátky lunárního kam patří, nemám domov. Češka nejsem, protože tak r hudbu a nechovám se tak, jak by se (prej) měla Vietnar. poznat. Navíc si vůbec nerozumím s rodiči. Snažím se být svůj, nikdy to mezi námi zkrátka nebude ok. Štve mě, že s (z diskuze vietnamské mládeže na [Lidé.cz, fórum Vietnan](#)

Cíle a výstupy

1. Co se v této kapitole naučíte?

- získáte základní přehled o náboženství a kulturě
- seznámíte se s migrací Vietnanců do ČR a s f

Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití - Opera

Opera Studijní materiály Vietnamská menšina... x

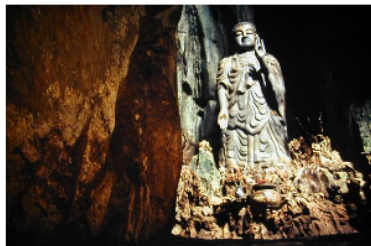
Web www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html Hledat pomocí Google

zásadní mírou média, která se málokdy zabývá konkrétními osudy Vietnamců a Vietnamek u nás žijících, ale píše o vietnamské komunitě jako o jednotlé mase.

Obecná základní informace o předmětu kapitoly

Mešita v jižním Vietnamu. Islám však ve Vietnamu vyznávají spíše menšinové národy (např. Čamové) nežli samotní Vietové (tj. národnost Kinh, Vietnamci).

Vietnamské náboženství

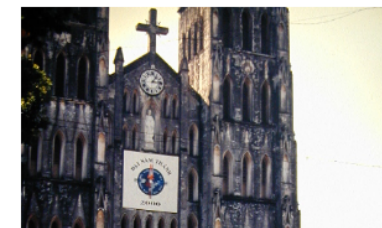
Vietnamci přivážejí do naší země mnohé ze svých tradičních kulturních zvyklostí. Zvyky vycházejí z dávných místních a čínských tradic, ale i z vlivů indické či moderní západní kultury. Vietnam je zemí s více než tisíciletou historií, během níž se na jejím území vystřídalo množství rozličných kulturních vlivů, jejichž prvky si Vietnamci se svým příznačným pragmatickým přístupem často přizpůsobili k vlastnímu užítku.

Náboženství ve Vietnamu od sebe nejsou tak striktně oddělena jak nás tomu navykla evropská tradice, naopak navzájem se mnohdy prolínají. Kromě tří základních a nejdříve zavedených duchovních systémů, které formovaly vietnamskou kulturu - [konfucianismu](#) [\(PDF\)](#), taoismu a mahájánového buddhismu - ovlivnily Vietnam v posledních staletích i náboženské proudy jako hinduismus, islám, křesťanství a théravádový buddhismus. Mezi prostými občany byl vždy [nejpopulárnější buddhismus](#) [\(PDF\)](#), ale zároveň téměř všichni lidé, bez ohledu na sociální postavení, v praxi uctívají své zeměfelné příbuzné – vyznávají tzv. kult předků.

Duchovní život Vietnamců je prostoupen vírou v nadpřirozený svět, která vzešla z dávného animismu. Většina Vietnamců považuje vlivy nadpřirozených bytostí, jež v dobrém či špatném ovlivňují jejich osud, za samozřejmý díl života a tvoří součást komplikovaného duchovního světa vietnamského národa, který se navenek projevuje pověřivostí a striktním dodržováním s ní souvisejících praktik. Přestože pro Evropana může být víra v nadpřirozené bytosti jako jsou různí ochránci domácnosti, vesnice, půdy apod. těžko pochopitelná, charakterizuje život většiny Vietnamců a nezáleží přitom na jejich věku či společenské třídě. Této prastaré víře v nadpřirozený svět neodporuje ani příslušnost k náboženství podle našeho vidění světa, např. k buddhismu nebo křesťanství. Buddhismus, konfucianství a animismus, částečně ovlivněný čínským taoismem, se navzájem nevyklučují, tyto nauky se v životě lidí spíše doplňují. Ke katolickému vyznání se ve Vietnamu hlásí až 8 milionů lidí, což je po Filipínách největší počet katolíků v Asii. V jižním Vietnamu také od 20. let minulého století existuje vlastní monoteistické [náboženství Cao Dai](#) [\(PDF\)](#), do určité míry organizované jako církev. Vyznačuje se snahou spojit prvky všech světových náboženství a kultur; vedle Ježíše Krista, Konfucia a Buddha tak uctívá i třeba francouzského spisovatele Victora Huga.

Pro tao se zpravidla používá znak symbolizující jin a jang v dynamickém kruhu. Jin reprezentuje ženský princip, bílou barvu, chlad, ubývání atd. proti jang – mužskému principu, černé barvě, teplu, rozpinání atd.

Teaching DVD – the chapter on the Czech Vietnamese minority

Teaching DVD - exercises

Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití - Opera

Opera Studijní materiály x Vietnamská menšin... x Vietnamská menšin... x

Web www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04u.html Hledat pomocí Google

Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití

Úkoly pro učitele

- Zapamatování a reprodukce**

Zadání: Posudte pravdivost či nepravdivost následujících tvrzení:

 - Ve Vietnamu od 20. let minulého století existuje vlastní monoteistické náboženství Cao Dai, do určité míry organizované jako církve. Vyznačuje se snahou spojit prvky všech světových náboženství a kultur; vedle Ježíše Krista, Konfucia a Buddha tak uctívá i třeba francouzského spisovatele Victora Huga.
 - Vietnamština nečasuje, neskloňuje, velice sporadicky rozlišuje slovní druhy, čas se ve větě vyjadřuje úplně jinak než jsme zvyklí v češtině, neexistuje tykání a vykání, ale rozlišuje se naopak mnohem více způsobů společenského oslovení.
 - Největší počet vietnamských občanů zaznamenalo socialistické Československo v 1. polovině 80. let - přesahoval 70 tisíc osob, přičemž dvě třetiny tvořili studenti.

[\[klíč k úkolu\]](#)
- Textová analýza**

Text: ["Vietnamci v Čechách: Opravdu jen nešvar?"](#) (PDF)

Zadání: Proveďte rozbor textu. Jak byste autorovi vyvrátili jeho zavádějící spekulace? Označili byste autora za demagoga (a pokud, proč)? Jakým způsobem byste takový text vyložili vašim studentům? Jak byste se zapojili do diskuse pod uvedeným článkem?
- Analýza reálné situace**

Video: [Izer a Krampol - zkušenosti s Vietnamci](#) (FLV)

Zadání: Jak byste reagovali, pokud by podobným způsobem zesměšňovali Vietnamce žijící v ČR vaši studenti?
- Projekt – řešení problému**

Situace: "Jsme poměrně malá základní škola v pohraničí, do které dochází relativně hodně vietnamských žáků ve srovnání s jinými regiony v ČR. Před několika lety začal do páté třídy chodit vietnamský žák, který hovořil velmi špatně česky. Velmi se snažil, ale učení mu moc nešlo. Jazyková bariéra byla velká. Kontaktovali jsme jeho rodiče, ale po několika setkání bylo jasné, že není něco v pořádku. Zdálo se, že to vůbec nejsou jeho rodiče. Pravděpodobně tu ten kluk rodiče neměl nebo tu byli nelegálně, proto se za ně vydával jiný pár. Ale bylo jasné, že žák i "jeho" rodina mají velký strach, abychom vše neoznámili na policii nebo jinak neřešili. Další týden kluk už nepřišel do školy. Úplně se vypařil. Snažili jsme se rodinu znovu kontaktovat, ale marně..."
(z vyprávění učitelky základní školy)

Reflections

- Problems with reception by teachers.
- Problems with teachers' IT skills.
- Problems with authors and lecturers.

CERME

Centrum pro
religionistiku a
multikulturní
edukaci

Centre for Religions and Multicultural Education

Thank you for your attention.

Milan Fujda

milky@mail.muni.cz

www.cerme.cz